

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ДЕСЕТИ МАТЕМАТИЧЕСКИ ТУРНИР ЗА УЧЕНИЦИ ОТ 11. И 12. КЛАС

12 МАРТ 2017 Г.

ПЪРВА ТЕМА

ОТГОВОРИ И ПРИМЕРНИ РЕШЕНИЯ

ОТГОВОРИ НА ЗАДАЧИ ОТ 1. ДО 12.

№ - т.	А	Б	В	Г
1. - 2т.			ⓑ	
2. - 2т.			ⓑ	
3. - 2т.				ⓓ
4. - 2т.		ⓑ		
5. - 2т.			ⓑ	
6. - 2т.				ⓓ
7. - 3т.			ⓑ	
8. - 3т.	ⓐ			
9. - 3т.	ⓐ			
10. - 3т.		ⓑ		
11. - 3т.				ⓓ
12. - 3т.				ⓓ

ОТГОВОРИ НА ЗАДАЧИ ОТ 13. ДО 17.

13. - 5т.	$x_1 = 1, x_2 = 5$
14. - 5т.	$a_4 = 8$
15. - 5т.	14
16. - 5т.	$AL = 2 \text{ cm}$
17. - 5т.	$\sqrt{22} \text{ m}$

УПЪТВАНИЯ КЪМ ЗАДАЧИ 18., 19., 20 и 21.

Задача 18. Даденото уравнение е еквивалентно на

$$\cos 2x(1 + 2 \cos 2x) = 0.$$

Оттук всичките решения на уравнението в интервала $(0; \pi)$ са

$$x_1 = \frac{\pi}{4}, \quad x_2 = \frac{\pi}{3}, \quad x_3 = \frac{2\pi}{3}, \quad x_4 = \frac{3\pi}{4}.$$

Задача 19. Лицето на успоредника $ABCD$ изразяваме чрез формулата

$$S = \frac{AC \cdot BD}{2} \sin \varphi, \quad (\varphi = \sphericalangle(AC, BD) - \text{острия ъгъл}).$$

Оттук $\sin \varphi = \frac{\sqrt{3}}{2} \implies \cos \varphi = \frac{1}{2}$. Нека $O = AC \cap BD$ и $AC > BD$.

От косинусовата теорема за $\triangle AOB$ и $\triangle BOC$ се получават

$$AB = 13\text{cm}, \quad BC = \sqrt{57}\text{cm}.$$

Задача 20. Нека дадената пирамида е $ABCDM$ и MD е перпендикулярният околен ръб към равнината на квадрата $ABCD$. Тогава височината $H_M = MD$, линейният ъгъл на двустенния ъгъл $\sphericalangle(p.(ABM), p.(ABCD)) = \sphericalangle MAD = \alpha$, а линейният ъгъл на двустенния ъгъл $\sphericalangle(p.(BCM), p.(ABCD)) = \sphericalangle MCD = \alpha$. В правоъгълните триъгълници MAB и MCB хипотенузата $MB = 2R$. От правоъгълните триъгълници MDB и MDC се намират основният ръб и височината

$$a = \frac{2R \cot \alpha}{\sqrt{1 + 2 \cot^2 \alpha}}, \quad H_M = \frac{2R}{\sqrt{1 + 2 \cot^2 \alpha}}.$$

За обема се получава

$$V = \frac{1}{3} B \cdot H_M = \frac{1}{3} \cdot \frac{4R^2 \cot^2 \alpha}{1 + 2 \cot^2 \alpha} \cdot \frac{2R}{\sqrt{1 + 2 \cot^2 \alpha}}.$$

След преобразувания се намира

$$V = \frac{8R^3 \cot^2 \alpha}{3(1 + 2 \cot^2 \alpha)^{\frac{3}{2}}} = \frac{8R^3 \cos^2 \alpha \sin \alpha}{3(1 + \cos^2 \alpha)^{\frac{3}{2}}}.$$

Допълнителна задача 21.

$$\text{а) } (x_i - x_{i+1}) \cdot \left(\frac{1}{x_{i+1}} - \frac{1}{x_1} \right) \leq |x_i - x_{i+1}| \cdot \left| \frac{1}{x_{i+1}} - \frac{1}{x_1} \right| < 1.1 = 1.$$

Неравенството $\left| \frac{1}{x_{i+1}} - \frac{1}{x_1} \right| < 1$ лесно се доказва като се използва, че $\frac{1}{x_1}, \frac{1}{x_{i+1}} \in (0, 1)$.

б) Написваме всичките $(n - 1)$ неравенства от а), разкриваме скобите в левите им страни и след това ги събираме почленно. Така получаваме неравенството от б).

в) За доказателството на в) можем да използваме неравенството

$$\begin{aligned} |x_1 - x_{i+1}| &= |x_1 - x_2 + x_2 - x_3 + x_3 - \dots - x_i + x_i - x_{i+1}| \\ &\leq |x_1 - x_2| + |x_2 - x_3| + \dots + |x_i - x_{i+1}| < i. \end{aligned} \tag{1}$$

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗАДАЧИ 18., 19., 20 и 21.

Задача 18.

- Перобразуване на лявата страна на уравнението в разложен вид ..... 5 точки
- Решено уравнението $\cos 2x = 0$ в интервала $(0; \pi)$ ..... 5 точки
(4 точки за общото решение и 1 точка за решенията в $(0; \pi)$)
- Решено уравнението $\cos 2x = -\frac{1}{2}$ в интервала $(0; \pi)$ ..... 5 точки
(4 точки за общото решение и 1 точка за решенията в $(0; \pi)$)
- Забележка.** Ако не е записано общото решение, но са намерени решенията в интервала $(0; \pi)$, не се отнемат точки.

Задача 19.

- Намерен ъгъл на успоредника или ъгъл φ ..... 5 точки
- Намерена страна AB ..... 5 точки
- Намерена страна BC ..... 5 точки

Задача 20.

- Обоснован чертеж на пирамидата с означени дадени елементи ..... 6 точки
- Намерена височина H_M ..... 3 точки
- Намерена страна на квадрата ..... 3 точки
- Намерено лице на основата ..... 1 точка
- Намерен обема на пирамидата ..... 2 точка

Допълнителна задача 21.

- а) ..... 5 точки.
- Преминаване към модулно неравенство ..... 2 точки.
  - Доказване на неравенството за разликата от реципрочните ..... 3 точки.
- б) ..... 7 точки.
- Записване на последователна серия от неравенства ..... 3 точки.
  - Сумирани неравенства и доказано б) ..... 4 точки.
- в) ..... 8 точки.
- Ограничаване на левия израз в (1) чрез сума от модули на разлики на последователни числа ..... 3 точки.
  - Доказване на неравенството за разликата от реципрочните ..... 5 точки.